

КАЗНА ЗАТВОР ЗА ПРИ

Според првично направената сондажа од страна на експертскиот тим, прешироки дискрециони овластувања, повеќе или помалку, се констатирани во повеќе министерства, а листата на конкретни предлози кои ќе бидат доставени до Владата на РМ, со назначување на приоритетите ќе биде готова до крајот на февруари.

Добро е носителите на јавни функции да бидат објективни затоа што според Новелата на Кривичниот законик од 2004 година е предвидена инкриминација (чл. 359-а) со назив Прикривање на потеклото на несразмерно стекнат имот.

Разговорот го водеше:
Жаклина МИТЕВСКА

☀ Господине Тупанчевски, премиерот Владо Бучковски најави дека на министрите во неговата Влада ќе им укине одредени дискрециони права, кои досега можеа да им служат како законско покривање за корупцијата - да земаат мито, а за тоа да не одговараат. Како раководител на експертскиот тим, кој функционира во рамките на Владата, најавивте дека ќе предложите конкретни мерки за ревидирање на дискреционите овластувања, не само на министрите, туку и на другите носители на јавни функции. Можете ли поконкретно да ни кажете кои се тие мерки и на кои закони и подзаконски акти ќе се однесуваат измените?

ТУПАНЧЕВСКИ: Изворот на дискреционите овластувања на носителот на јавна функција, како што рековте, може да се најде како во законските така и во подзаконските акти. Со други зборови, станува збор за фантастично голем број прописи, кои ги регулираат примената и содржината на дискреционите права и оттука инсистирањето за внимателност при нивната редукција (сведувањето на оптимално ниво), бидејќи одредбата во друга крајност (нивно драстично намалување или укинување), би значело парализирање на работата на носителите на јавни функции.

При одредувањето на динамиката на

активностите во намалувањето на дискреционите овластувања на министрите (и другите носители на јавни функции) треба да се потенцира дека, со оглед на бројот на прописите (законски и подзаконски акти), со кои тие се регулирани и во кои треба да се интервенира, невозможно би било со еден потег или во многу кус временски интервал да се дадат нови решенија, кои би оделе во друга крајност. Значи, сублимирано кажано, според првично направената сондажа од страна на експертскиот тим, прешироки дискрециони овластувања, повеќе или помалку се констатирани во повеќе министерства, а листата на конкретни предлози која ќе биде доставена до Владата на РМ, со назначување на приоритетите ќе биде готова до крајот на февруари. Посебно сакам да истакнам дека ова не е никакво тактизирање во работата на експертскиот тим, туку напротив, тоа едноставно треба се сфати како систематски и темелен пристап во донесувањето рационални решенија.

☀ Објаснете ни го поимот дискрециони права. Како експертскиот тим ќе оцени кои дискрециони права треба да се намалат или да се укинат и врз кои критериуми?

ТУПАНЧЕВСКИ: Дискреционите права всушност претставуваат законска можност носителот на јавна функција, врз основа на етаблирани критериуми, да избере една од дадените алтернативи. Во овој контекст, треба особено да се апострофира дека надзорно-кон-

тролните дејности на министерствата не влегуваат во групата на дискрециони права туку тие се основни дејности на органите на управата. Како главни критериуми кои ќе бидат земено предвид при ревидирањето на дискреционите права, од повеќето посебно би ги издвоил: учество на повеќе субјекти во одлучувањето, прецизно утврдување на начинот на дискреционо овластување, примена на начелото на транспарентност при одлучувањето, разграничување меѓу самостојно одлучување на министерот или службеното лице врз основа на дискреционото овластување без претходна проверка, од она што претставува законско и транспарентно одлучување како поединец итн.

☀ Што мислите за донесената Уредба за изменување и дополнување на Уредбата за начинот и постапката на оттуѓување, висината на посебните трошоци на постапките за оттуѓување и давање под закуп на градежното земјиште во сопственост на државата, како прва конкретна мерка, со која се укинува можноста за злоупотреба на дис-

КРИВАЧИТЕ НА ИМОТ!

креционите права на министрите, односно злоупотребата на договорите во четири очи?

ТУПАНЧЕВСКИ: Тоа е само добар почеток, добра најава дека Владата навистина овој пат сериозно решила да ги отстрани или да ги намали претпоставките кои доведуваат до злоупотреба на нивната функција. Велам дека најавата е в ред, но сепак не треба да се заборава дека таа "фамозна" Уредба е само почеток на нешто што треба да следува. Уште еднаш ја поздравувам и идејата и желбата, но сепак предупредувам дека ако се застане само на ова, практично оваа Влада ќе нема по многу да се разликува од претходните.

то за правда и од Генералниот секретаријат. Имавме одредени забелешки и тие во писмена форма, како дел од нашето мислење, ги доставивме до Владата. Најголемиот дел од нив се однесуваа на докомпетирање на доставените анализи. Нашата интенција со ваквиот метод на работа беше да тргнеме врз основа на начелото на самокритичност - секој министер (министерство) да предложи кој дел од регулативата што ја применуваат е спорен - сами да ги лоцираат пунктовете кои генерираат злоупотреби. Сметам дека пристапот е добар, но во секој случај резултатите не ги исполнија нашите очекувања.

салдото пред и по вршењето на функцијата. Ќе бидат ли министрите објективни?

ТУПАНЧЕВСКИ: Пополнувањето анкетен лист за имотот и имотната состојба е законска обврска предвидена со Законот за спречување на корупцијата. И не само тоа. Тие се должни да ја евидентираат и секоја настаната промена на тој план. Добро е носителите на јавни функции да бидат објективни затоа што според Новелата на Кривичниот законик од 2004 година е предвидена инкриминација (чл. 359-а) со назив Прикривање на потеклото на несразмерно стекнат имот. Казната за оваа активност, која веќе го доби квалификативот противправно, е затвор до пет години. Би рекол, добра причина да се биде објективен. Во ревидирањето на дискреционите овластувања, покрај експертскиот тим, наш предлог беше да се вклучат, како што спомнав, сите министерства (владиниот сектор), Државната комисија за спречување на корупцијата, невладините организации, особено "Транспарентност Македонија" и сите други субјекти кои би можеле да дадат свој придонес во овој сериозен зафат. Веќе е договорен таков состанок за првите десет дена од февруари.

☀ Шефот на Владата Бучковски ги задолжи Министерството за правда и Генералниот секретаријат, да изготват извештај за сите законски акти за дискреционите права на министрите, кои доколку оставаат можност за корупција, ќе бидат укинати. Имате ли информации за ваквиот извештај?

ТУПАНЧЕВСКИ: Да. Го разгледавме Извештајот подготвен од Министерство-

☀ Премиерот најави и дека ќе побара мислење од Антикорупциската комисија, кои од дискреционите права на министрите оставаат можност за корупција и кои треба да бидат укинати. Секој министер во новата Влада има обврска да пополни анкетен лист за својата имотна состојба и да го достави до Комисијата, а тоа се обврзани да го сторат и разрешените министри, за да се направи споредба какво им било

☀ Зголемувањето на платите на функционерите е една од мерките на премиерот Бучковски во борбата против митото и корупцијата. Заедно со платата, тие добиваат и редовен месечен пашал. Со оглед на економската состојба во која се наоѓаме, дали е потребно такво нешто?

ТУПАНЧЕВСКИ: Мое мислење е дека дел од етиологијата на корупцијата се ниските примања не само на министрите туку и на другите носители на јавни функции. Зголемувањето на платите би можело да се смета дека и тој чекор е во насока на отстранување на причините, кои доведуваат до пораст на корупцијата. Се разбира дека тоа истовремено треба да биде сфатено и како отстранување на главниот аргумент, главниот мотив кој се спомнува при одбраната на лицата кои ја злоупотребиле својата позиција.